

Turvetuotannon jatkokäyttökosteikoiden ympäristövaikutusten tutkimus MoVeTu ja ENARI- hankkeissa

Mirkka Visuri, Suomen ympäristökeskus
TUPAS-hankkeen yleisötilaisuus 19.9.2024

Kuva: Turveruukki Oy

Euroopan unionin
osarahoittama

Hiilipäästöjen vähentämistavoitteiden takia turvetuotantoalueita on poistunut tuotannosta kiihtyvällä vauhdilla jälkihoidon kautta jatkokäyttöön.

Aktiivinen turvetuotantovaihe, jolloin alueen pääasiallinen maankäyttömuoto on energiaturpeen tuotanto

Siirtymävaihe turvetuotannosta muihin maankäyttömuotoihin

Maankäyttö turvetuotannon päättymisen jälkeen esim. metsittäminen, maatalous, rakennetut kosteikot

Euroopan unionin osarahoittama

OULUN YLIOPISTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Turvetuotanto

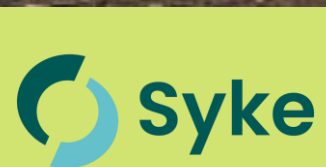
Vesiensuojeluratkaisut

Seuranta

Euroopan unionin
osarahoittama

Jälkihoito

- Turvetuottaja siistii alueen, poistaa turvetuotantoon liittyvät tarpeettomat rakenteet ja tekee mahdollisesti alustavia valmisteluja jatkokäyttöä varten
- Jälkihoidon päätteeksi alueen ympäristölupa raukeaa ja alue palautetaan maanomistajalle
- Turvetuottajan vastuut ja velvollisuudet päättyvät

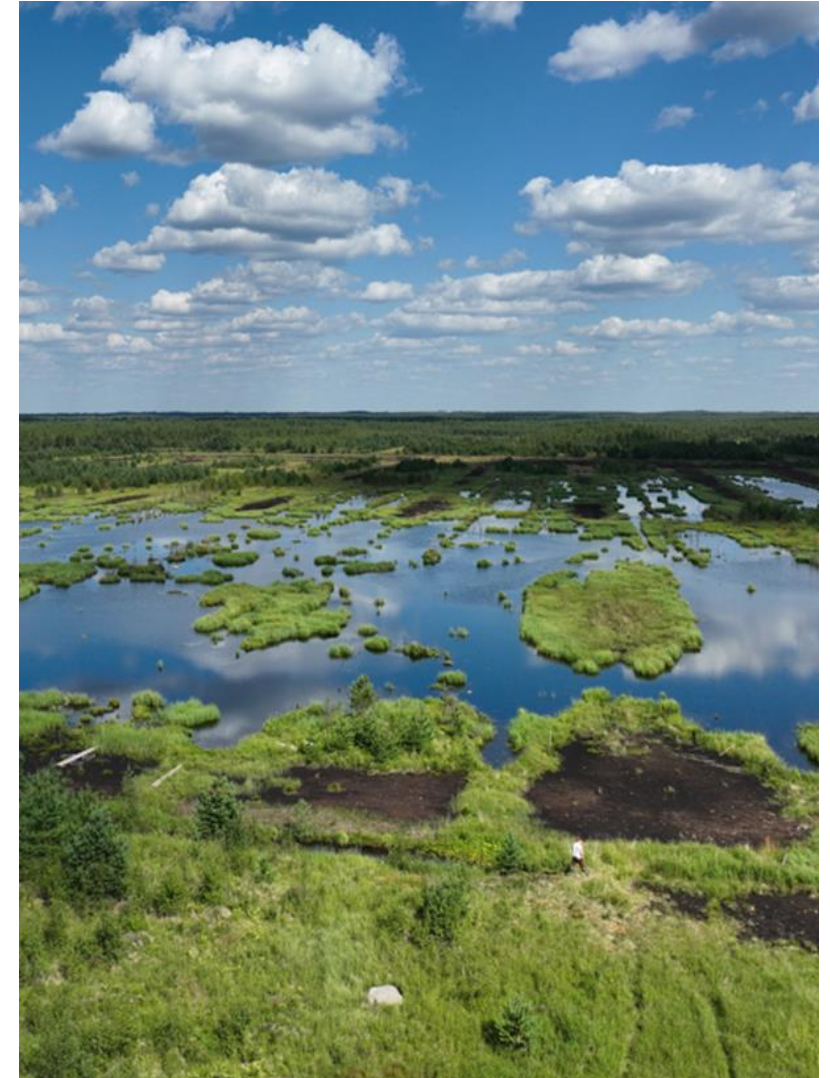

Euroopan unionin
osarahoittama

Jatkokäyttö

- Maanomistaja käytännössä päättää alueen jatkokäyttömuodon
  - Esim. maatalous, metsätalous, energiantuotanto, kosteikot
  - EU:n biodiversiteettistrategia, sitä tukeva ennallistamisasetus, sekä eri direktiivit (mm. Vesipuidedirektiivi, Luontodirektiivi) tavoitteet ohjaavat jatkokäyttöä turvesoiden ennallistamiseen.
  - Entisten tuotantoalueiden seuranta ja vesienkäsittely päättynyt tyypillisesti jälkihoitovaiheeseen.
- Tietoa eri ikäisten turvetuotannon jatkokäyttökosteikoiden vesistö- ja ilmastovaikutuksista on vain vähän saatavilla.

Kuva: AleksI Isoaho

Euroopan unionin
osarahoittama

MoVeTu, 2023-2024

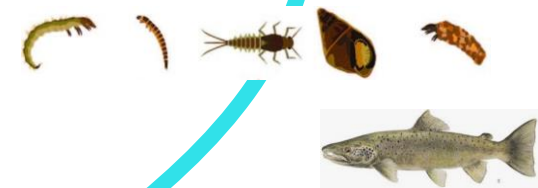
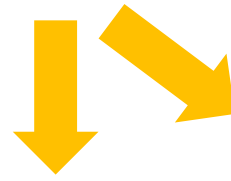
Kasvihuonekaasut ilmaan:
CO₂, CH₄, N₂O

Kuormitus vesiin mm.
ravinteet, orgaaninen
aines, kiintoaine

Vaikutukset vesien
eliöstöön ja tilaan

ENARI, 2024-2026

Kuormitus valuma-alueelta

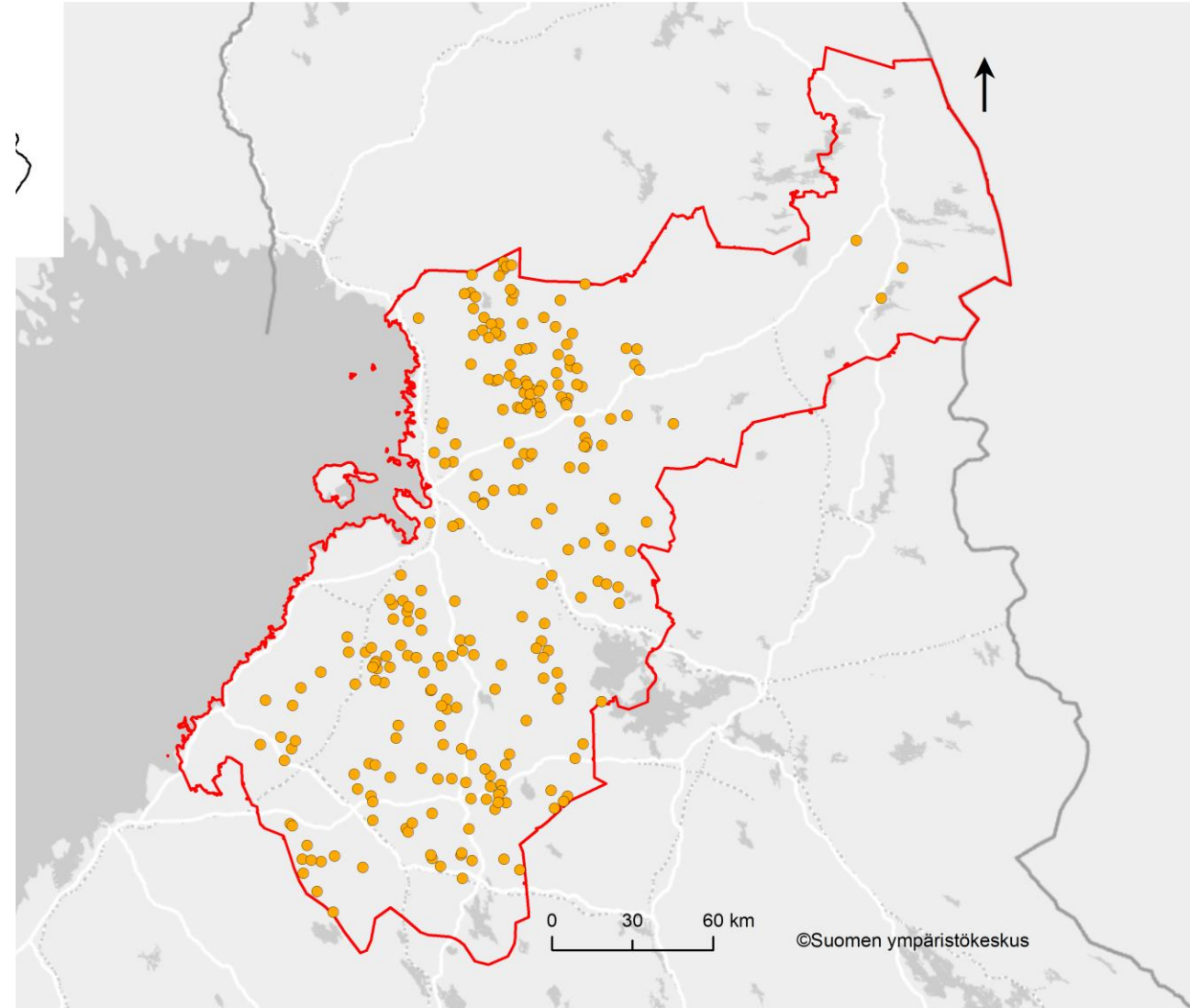

Euroopan unionin
osarahoittama

MoVeTu-hanke, Syke

- Kaikkien P-P turvetuotantoalueiden nykyinen maankäyttö

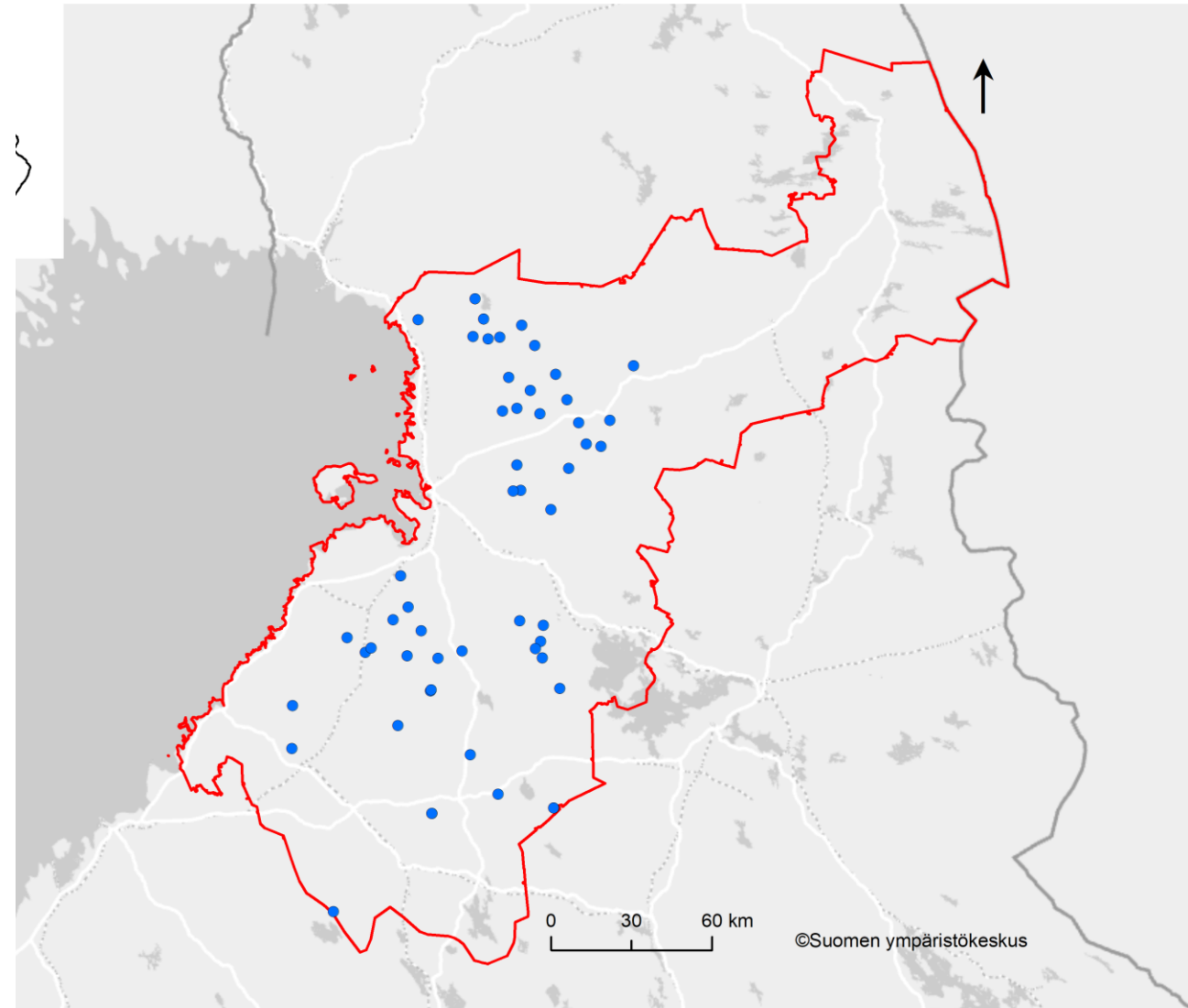
Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

MoVeTu-hanke, Syke

- Kaikkien P-P turvetuotantoalueiden nykyinen maankäyttö
- Kaikille jatkokäyttökosteikoille maastokäynnit

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

MoVeTu-hanke, Syke

- Kaikkien P-P turvetuotantoalueiden nykyinen maankäyttö
- Kaikille jatkokäyttökosteikoille maastokäynnit
- Kosteikolta lähtevästä uomasta lähtevän veden seuranta
– vesinäytteet (mm. ravinteet, pH, hiili, kiintoaine, orgaaninen aines, rauta) ja määritettiin hetkellinen virtaama
– Kuormitusta tarkastellaan erilaisissa hydrologisissa tilanteissa: kesä 2023, syksy 2023 ja kevät 2024
- Kahdella kohteella kasvihuonekaasumittaukset kesä/syksy 2024 (Luonnonvarakeskus)

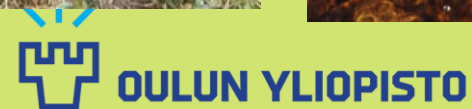

ENARI-hanke, Syke + Luke + OY

- Arvioidaan turvetuotannosta poistuneiden alueiden ennallistamisen ja vettämisen ympäristövaikutuksia:
  - Alueen kasvihuonekaasupäästöjen ja kasvillisuusmuutoksien avulla
  - Alapuolisen vesistön ekologiseen tilaan veden laadun, päällykslevien, vesimikrobien ja pohjaeläimistön seurannan avulla
- Eri-ikäisiä seurantakohteita, lisäksi luonnontilaiset vertailualueet
→ Pitkäaikaisvaikutukset

Euroopan unionin
osarahoittama

Lisätietoja

- Nettisivut: www.syke.fi/hankkeet/movetu & www.syke.fi/hankkeet/enari
- MoVeTu-hankkeen tarinakartta:
<https://storymaps.arcgis.com/stories/b33fb6e7755c4912bfac6077bb013d02>
- X-tili (ent. Twitter): Turvemaiden ennallistaminen eli @ennallistaminen

Kiitos!

mirkka.visuri@syke.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

